

มาตรการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกพื้นที่เครือข่ายบริการที่ 9

วอจ

จัดทำโดย สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 นครราชสีมา
20 กุมภาพันธ์ 2556

เพื่อให้การป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกมีประสิทธิภาพ จึงกำหนดพื้นที่การทำงานออกเป็นระดับชุมชน/หมู่บ้าน และประเมินความเสี่ยงของการเกิด การระบาดของโรคในปี 2556 ออกเป็น 3 ระดับ คือ

- พื้นที่ระบาด : พื้นที่ที่พบผู้ป่วยไข้เลือดออกหรือผู้ป่วยสงสัยตั้งแต่ 1 รายขึ้นไป
พื้นที่เสี่ยง : พื้นที่อยู่ติดพื้นที่ที่พบผู้ป่วยไข้เลือดออกหรือผู้ป่วยสงสัย และไม่มีผู้ป่วยมาติดต่อกัน 3-5 ปีและมีค่า HI CI เกินร้อยละ 10
พื้นที่อื่นๆ : พื้นที่อื่นๆที่เหลือ

มาตรการการดำเนินงานในแต่ละระดับ

แต่ละตำบล ประเมินตนเอง มีพื้นที่ การเกิดโรคแต่ละระดับจำนวนเท่าไร และดำเนินการตามมาตรการต่างๆในแต่ละระดับดังนี้

พื้นที่ระบาด(สีแดง)

รพ.สต.

- จัดตั้ง War room ที่ประกอบด้วยตัวแทนจากทุกภาคส่วน ใน ระดับตำบล ทำ spot map ผู้ป่วย ผู้สงสัยทุกรายและแก้ไขปัญหาการป้องกันควบคุมโรคในแต่ละพื้นที่รายวัน
- อสม.ค้นหา ผู้ป่วยที่มีไข้ นำส่งให้ รพ.สต.คัดกรอง ผู้ป่วย ผู้สงสัย ส่งต่อรักษาที่ รพช. รพท.
- สอบสวนโรคและค้นหาผู้ป่วยในชุมชนเพิ่มเติมโดยใช้นิยามค้นหาผู้ป่วยทางระบาดวิทยาและหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงผู้ป่วยในและนอกพื้นที่
- กำจัดลูกน้ำยุงลายและประเมินค่า HI CI ทุกวัน
- กำจัดยุงในบ้านผู้ป่วยหลังได้รับแจ้งทันที และกำจัดลูกน้ำยุงลายทุก 7 วัน ซัดล้างภาชนะกักเก็บน้ำดื่ม น้ำใช้ก่อนเปลี่ยนน้ำใหม่ทุก 7 วันเพื่อกำจัดไข่ยุงที่เกาะอยู่ภายในภาชนะ
- รพ.สต.ร่วมกับ อปท.พ่นเคมีกำจัดยุงพาหะนำโรค โดยการพ่นเคมีในบ้านผู้ป่วย ให้ดูลักษณะบ้านผู้ป่วย ถ้าบ้านสามารถปิดอบสารเคมีได้ ให้ใช้การพ่นหมอกควัน แต่หากปิดอบสารเคมีไม่ได้ให้ใช้การพ่นฝอยละออย (ULV)
- รณรงค์ กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ร่วมกันทั้งชุมชน อปท. โรงเรียน และ รพ.สต. ในชุมชน /หมู่บ้านที่ ระบาด โดยการทำความสะอาดสิ่งแวดล้อม ฝัง ขยะที่ อาจจะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในบ้านผู้ป่วย ในชุมชน ในโรงเรียนทุก 7 วัน ล้างท่อหรือทางระบายน้ำในหมู่บ้านให้แห้ง
- แจ้งเตือนให้ประชาชนในชุมชนป้องกันยุงกัดโดยการใช้อายาทากันยุงทั้งใน

ผู้ป่วย ผู้สงสัยและประชาชนทั่วไป และหากมีอาการไข้หรือสงสัยป่วยเป็นไข้เลือดออกให้ไปสถานพยาบาลเพื่อรับการรักษา ไม่ซื้อยารับประทานเอง

รพช.

- คัดกรอง ผู้ป่วย ผู้สงสัยโดยใช้เกณฑ์และแนวทางการวินิจฉัยและการรักษา ผู้ป่วยตามแนวทางการคัดกรองอนามัยโลก พร้อมทั้งแจกยาทากันยุงและแนะนำให้ทายาต่อเนื่องจนกว่าจะหายจากอาการป่วย
- ร่วม War room ที่ประกอบด้วยตัวแทนจากทุกภาคส่วน ใน ระดับอำเภอ ทำ spot map ผู้ป่วย ผู้สงสัยทุกรายและแก้ไขปัญหาการป้องกันควบคุมโรคในพื้นที่ทุกวัน หรือตามสถานการณ์
- กำจัดยุงลายตัวแก่และลูกน้ำยุงลาย ทุกวันโดยประเมินการค่า HI CI = 0 และทำ spot map หลังคาเรือนที่ตรวจพบลูกน้ำต่อเนื่อง เสนอที่ประชุม war room เพื่อหาวิธีแก้ไขที่เหมาะสมร่วมกัน
- แจ้งเตือนให้ผู้ป่วย ญาติ และเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล ป้องกันยุงกัดโดยการใช้อายาทากันยุง หรือนอนกางมุ้ง

สสอ.

- ตั้ง War room ระดับอำเภอ ที่ประกอบด้วยตัวแทนจากทุกภาคส่วน ทำ spot map ผู้ป่วย ผู้สงสัยทุกรายในระดับตำบล และแก้ไขปัญหาการป้องกันควบคุมโรคในพื้นที่ทุกวัน หรือตามสถานการณ์
- ให้ทีม SRRT ระดับอำเภอ ออกสอบสวนโรคและค้นหาผู้ป่วยในชุมชนเพิ่มเติมร่วมกับระดับตำบล โดยใช้นิยามค้นหาผู้ป่วยทางระบาดวิทยาและความสัมพันธ์เชื่อมโยงผู้ป่วยในและนอกพื้นที่

รพท./รพ.ศ

- คัดกรอง ผู้ป่วย ผู้สงสัยโดยใช้เกณฑ์และแนวทางการวินิจฉัยและการรักษา ผู้ป่วยตามแนวทางการคัดกรองอนามัยโลก พร้อมทั้งแจกยาทากันยุงและแนะนำให้ทายาต่อเนื่องจนกว่าจะหายจากอาการป่วย
- แจ้งเตือนให้ผู้ป่วย ญาติ และเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล ป้องกันยุงกัดโดยการใช้อายาทากันยุง หรือนอนกางมุ้ง
- กำจัดยุงลายตัวแก่และลูกน้ำยุงลาย ทุกวันโดยประเมินการค่า HI CI = 0
- จัดระบบเตรียมความพร้อมการวินิจฉัย การรักษา การส่งต่อ ระบบพี่เลี้ยง แพทย์ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา แก่แพทย์ พยาบาล ในโรงพยาบาลเครือข่าย เน้นแพทย์และพยาบาลจบใหม่

สสจ.

- ตั้ง War room ระดับจังหวัด ทำ spot map ผู้ป่วย ผู้สงสัยทุกรายในระดับ

อำเภอ/ตำบล กำกับการ แก้ไขปัญหาการป้องกันควบคุมโรคในพื้นที่ทุกวัน หรือตามสถานการณ์

- ให้ทีม SRRT ระดับจังหวัดเป็นที่เลี้ยง ในการสอบสวนโรคและค้นหาผู้ป่วยในชุมชนเพิ่มเติมและการดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคแก่ระดับตำบลและอำเภอ ใช้นิยามค้นหาผู้ป่วยทางระบาดวิทยาและหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงผู้ป่วยในและนอกพื้นที่
- สื่อสารกระตุ้นให้ประชาชน กำจัดยุงลายตัวแก่และลูกน้ำยุงลาย ใน บ้านเรือนของตนเอง

สคร.

- ตั้ง war room ระดับเขต
- สนับสนุนทีม และ วิชาการ แก่หน่วยงานระดับจังหวัด และพื้นที่ ในการดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรค
- สนับสนุนความรู้กับท้องถิ่นเรื่องการเลือกใช้สารเคมี เครื่องพ่นเคมี และเทคนิคการพ่นเคมีที่ถูกต้อง
- สื่อสารกระตุ้นให้ประชาชน กำจัดยุงลายตัวแก่และลูกน้ำยุงลาย ใน บ้านเรือนของตนเอง

พื้นที่เสี่ยง (สีเหลือง)

รพ.สต.

ดำเนินการเหมือนพื้นที่ระบาด ยกเว้นไม่ต้องดำเนินการสอบสวนโรคและค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม เพียงแต่ต้องนำข้อมูลการเจ็บป่วยจากพื้นที่ระบาดเข้าพิจารณาใน war room เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับพื้นที่ของตนเอง

รพช. /รพท./รพ.ศ

ดำเนินการเหมือนพื้นที่ระบาดและเน้นการคัดกรองการวินิจฉัยที่รวดเร็วเพื่อจะได้ผู้ป่วยไข้เลือดออกในพื้นที่ได้ไว และแจ้งทีม SRRT ดำเนินการสอบสวน ป้องกันควบคุมโรคได้ทันเวลา

สสอ. สสจ. สคร. ดำเนินการเหมือนพื้นที่ระบาด

พื้นที่อื่นๆ(สีเขียว)

สถานพยาบาลทุกแห่ง เน้นการคัดกรองการวินิจฉัยที่รวดเร็วเพื่อจะได้ตรวจพบผู้ป่วยไข้เลือดออกในพื้นที่ได้ไว และแจ้งทีม SRRT ดำเนินการสอบสวน ป้องกันควบคุมโรคได้ทันเวลา

ทุกหน่วย เร่งดำเนินการสื่อสารให้ประชาชนเกิดความตระหนักในการกำจัดพาหะนำโรค

ท้องถิ่น และ รพ.สต เตรียมพร้อม สนับสนุนงบประมาณและสารเคมี ในการกำจัด
พาหะนำโรคและ ประเมินค่า HI ไม่เกินร้อยละ 10 และ CI ในวัด โรงเรียน ศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กต้องเป็น 0

.....